

WANDELROUTE

Rondje Bossche Broek

's-Hertogenbosch – Vught

LENGTE 9 KM

Wandelroute Bossche Broek

Het Bossche Broek is een natuurgebied met rietvelden en graslanden. Het ligt aan de rand van 's-Hertogenbosch. Vanaf de stadswallen van 's-Hertogenbosch wandel je dwars door het Bossche Broek naar Vught. Je komt voorbij Fort Isabella uit de Tachtigjarige Oorlog. Wanneer je terugkomt in 's-Hertogenbosch kun je op de Vugterbrug kiezen. Loop over de stadswallen naar het eindpunt de Groote Hekel. Of neem het zelfbedieningspontje over de Dommel en ga daarna over de kade naar het eindpunt.

Eeuwenlang vormden de moerasgronden van het Bossche Broek een natuurlijke

verdedigingslinie. Het is een oase van rust aan de drukke rand van de stad. Je hebt er een mooi uitzicht op de stadswallen en de Sint-Janskathedraal. Als je geluk hebt hoor je misschien wel een blauwborst of een kleine karekiet. Er groeien hier bijzondere planten. Dit zijn de moeraszegge, moeraskartelblad, veenpluis, wateraardbei, watergentiaan, dotterbloem, zwanenbloem, grote pimperliefje, holpijp en snavelzegge.

Langs het natuurgebied stroomt de Dommel. Als het water in de Dommel heel hoog komt te staan zou de stad kunnen overstromen. We gebruiken dan het Bossche Broek om het water op te vangen.

Dommel

Praktische informatie

Toegankelijkheid

Honden mogen aan de lijn mee.

Start- en eindpunt

Wandelknooppunt 53, kruising Zuidwal - Pettelaarseweg in 's-Hertogenbosch.

Lengte

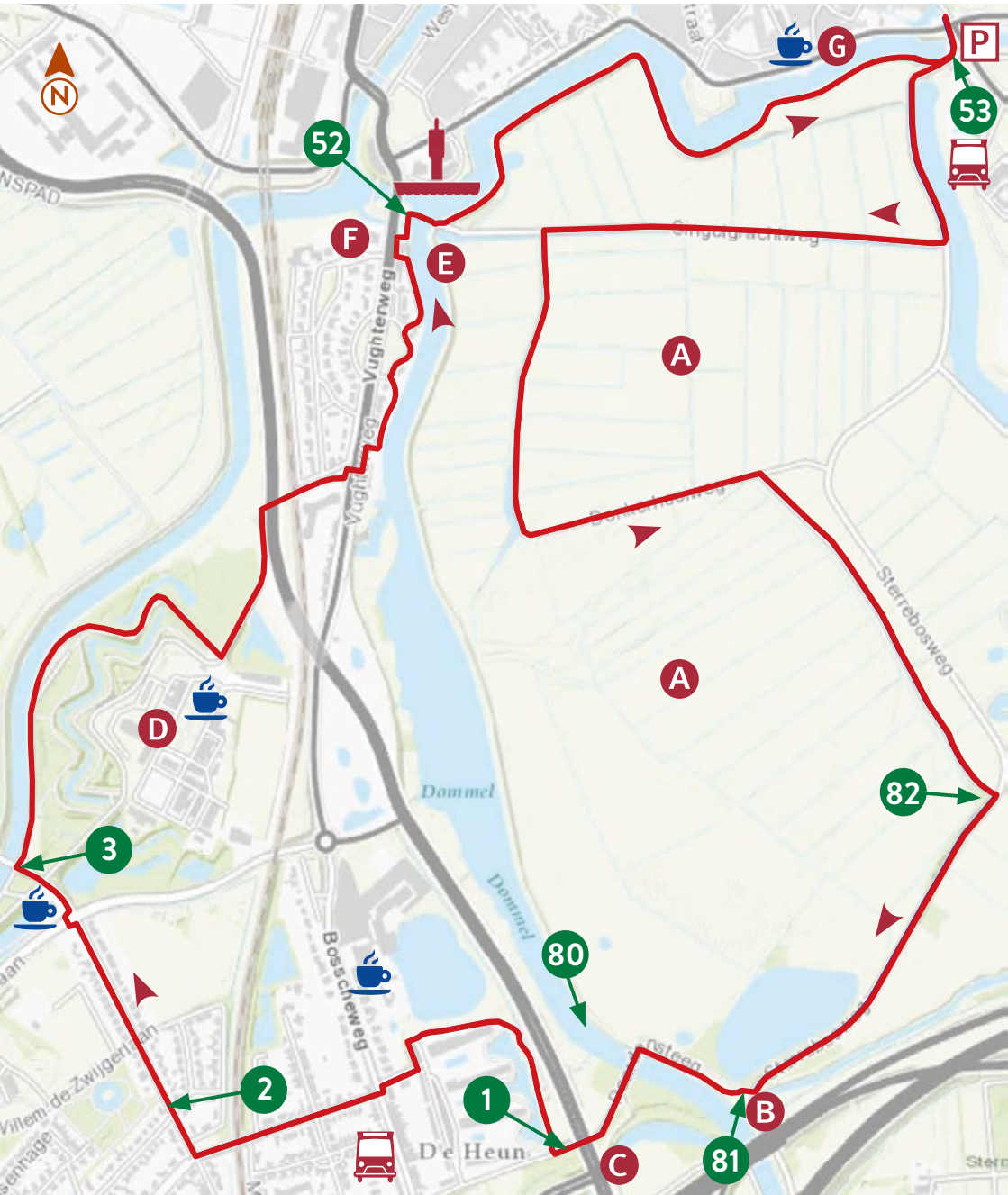
9 km.

Wandelknooppunten

De route volgt wandelknooppunten. Op sommige plaatsen is de route anders.

WANDELROUTE

lengte 9 KM

Ir. A.J.A.M. Segersgemaal

A Overloopgebied Bossche Broek

In 's-Hertogenbosch stromen de Dommel en de Aa samen in de Dieze. Bij hoogwater kunnen in dit gebied flinke overstromingen ontstaan. In 1995 stond een deel van de A2 zelfs onder water. Om herhaling te voorkomen gebruikt het waterschap het Bossche Broek als overloopgebied. Bij hoogwater kunnen we het gebied via twee sluisen onder water zetten. De waterstand bij 's-Hertogenbosch wordt dan lager.

B Ir. A.J.A.M. Segersgemaal

Met het Ir. A.J.A.M. Segersgemaal regelt het waterschap het waterpeil in dit gebied. Ook pompt dit gemaal het Bossche Broek weer droog nadat we het hebben gebruikt als opvanggebied bij hoogwater.

Routebeschrijving

Den Bosch Zuidwal – Sterrebosweg |

Vanaf **kp 53** op **kp 20** kruising Zuidwal-Pettelaarseweg ri **kp 82**. Na 25 meter **RA** Bossche Broek in via fietspad. Fietspad met bocht naar **L** volgen en graspad rechts van fietspad aanhouden. Eerste weg **RA**, Singelgrachtweg (wandelnetswerk verlaten) (**kijkpunt A**). Weg **RD** volgen en brug aan linkerhand negeren. Bij driesprong schelpenpaden **LA**. Bij bankje bocht naar **L** volgen. Eerste pad **RA**, graspad met bordje Staatsbosbeheer en geelgroene pijl. In bosje op driesprong **RD** naar **kp 82**.

Sterrebosweg – Vught, Paardensteeg |

Op asfaltweg bij **kp 82 RA**, graspad links van weg naar **kp 81**. Op **kp 81** voor Ir. A.J.A.M. Segersgemaal (**kijkpunt B**) **RA** ri **kp 80**, klinkerweg. Direct **LA** en op dijk **RA**. Bij **kp 80 LA** via brug de Dommel oversteken en klinkerweg volgen. Door tunneltje (**kijkpunt C**) Vught inlopen naar **kp 1**.

C Dubbel waterslot

Deze voetgangers- en fietstunnel werkt als een waterslot. De tunnel heeft muren aan de zijkanten. Met een of twee rijen balken kunnen we de ruimte tussen de muren sluiten. Bij hoogwater in het Bossche Broek houdt het zo het water tegen.

D Fort Isabella

De Spanjaarden bouwden Fort Isabella rond 1618. Zo beschermden zij 's-Hertogenbosch tegen aanvallen van troepen van de Republiek. De naam van het fort komt van aartshertogin Isabella. Zij was een dochter van de Spaanse koning Filips II. Ook was het een kazerne. Frederik Hendrik veroverde het fort in 1629 bij het Beleg van 's-Hertogenbosch. Nu is het een plek om te wonen, te werken, te leren en te ontspannen.

E Oude gemaal en inlaatwerk

Bij het zelfbedieningspontje staat het oude gemaal van het waterschap uit de jaren dertig. In de kade van het Bossche Broek zie je witte betonnen blokken. Dit is de bovenkant van het inlaatwerk. Hiermee zetten we het Bossche Broek bij hoogwater onder water. De rest van het inlaatwerk zit onder het zand in de kade. In noodsituaties legt een kraan dit inlaatwerk bloot. Op de plek van dit inlaatwerk brak de kade in 1995 door. Achter de kade ligt een plas die is ontstaan door die dijkdoorbraak.

Oude gemaal met zelfbedieningspontje

Vught, Paardensteeg – Kampdijkklaan |

Op **kp 1 RA** ri **kp 2**, langs slagboom en **R** houden, onverhard pad langs geluidswal. Op splitsing **R** houden, gebouw aan linkerhand. Op P-terrein **LA** en aan het eind **RA**, klinkerweg naar verkeerslichten. Bosscheweg oversteken, **LA** en meteen **RA**, Loonsebaan. Weg **RD** volgen en overweg oversteken. Voorbij overweg eerste weg **RA**, Kampdijkklaan.

Vught Kampdijkklaan – Fort Isabella |

Op **kp 2 RD**, Kampdijkklaan vervolgen ri **kp 3**. Op kruising met Postweg **RD**. Kampdijkklaan uitlopen tot **kp 3** bij brug over Afwateringskanaal. Nét voor brug **RA** langs hek omlaag (wandelnetwork verlaten). Voor kanaal **RA**, zandpad. Even verder op splitsing kanaalkade aanhouden. Eerste zandpaadje **R** negeren. Op volgende splitsing **RA** het bos in. Na 25 m op dijkje **LA**. Pad over dijkje volgen langs oude fortgracht (**kijkpunt D**).

Vught, Fort Isabella – Den Bosch, zelfbedieningspontje |

Op klinkerweg **LA**. De weg komt uit bij een brug. **RA** via brug een weg en het spoor oversteken. Bij verkeerslichten drukke Vughterweg oversteken. Aan de overkant **LA**. Voor huisnummer 56 **RA** en direct **LA** pad langs de Dommel. Aan het eind **RA**. Na huisnummer 28A **RA**, opnieuw pad langs de Dommel. Aan het eind **RA**, Vughterweg. Op Vughterbrug **RA** via metalen trap naar beneden. Onderaan trap **LA** naar **kp 52** en **RD** naar de Dommel.

Waterpoort Groote Hekel

F Vispassage onder de Vughterbrug

Daar waar de Dommel, het Drongelens Kanaal en de Stadssingel bij elkaar komen ligt het Vughter eiland. Je vindt het onder de Vughterbrug. Waterschap De Dommel heeft hier een vispassage gemaakt. De vispassage heeft zes drempels. Hiermee kunnen vissen in kleine stapjes voorbij de stuw komen. Vanaf het eiland steek je met een zelfbedieningspontje de Dommel over naar het Bossche Broek.

G Waterpoort Groote Hekel

De vestingwerken van 's-Hertogenbosch zijn de afgelopen eeuwen vaak verbeterd en uitgebreid. Rond 1519 bouwde men vestingmuren en stadsgrachten. Door een verbinding met de Dommel kon de rivier de stad binnenkomen. Balken met lange ijzeren pinnen sloten deze doorgangen af. Dit zijn hekels. De Groote Hekel had eerst drie doorgangen. Nu zijn er nog twee over.

Zelfbedieningspontje – Den Bosch, Zuidwal |

Via zelfbedieningspontje de Dommel oversteken *. Aan de overkant bij gebouwtje oude gemeal **LA** (wandeln netwerk verlaten) (**kijkpunt E**). Na 20 meter **LA**, grasdijk langs stadsgracht. Volg de grasdijk steeds **RD**. Aan het eind langs slagboom **RD** en pad volgen tot aan **kp 53** op kruising Zuidwal en Pettelaarseweg.

* Alternatieve route

Ga de Vughterbrug over. Ga daarna **RA** en volg het voetpad over de vestingwal tot aan het beginpunt.

Scan de QR-code voor al onze wandelroutes

